

جمهوری آذربایجان در ماه رمضان

سرویس آذربایجان/خبرگزاری آران

حسب، گل،
مقدمه :

ماه ر مضان از جمله ماههای مبارکی است که در آن مسلمانان به نوعی تحول درونی دست می یابند ؛ در نتیجه این تحول درونی فضای زندگی مسلمانان با تفاوت‌های محسوس و مثبتی مواجه می گردند که گویای واقعیت‌های زیادی می باشند . به طور معمول در این ماه عموم مسلمانان حساسیت زیادی نسبت به رعایت واجبات دینی و ترک منکرات دارند که به میزان حساسیت آنان ، از میزان ناهنجاریهای اجتماعی و فرهنگی و مشکلات ناشی از آن کاسته می شود. این مطلب گویای این مهم است که اسلام دین همه جانبه ای است که سعادت دنیوی و اخروی انسان را تامین می کند و میزان برخورداری از این سعادت در ارتباط مستقیم با میزان عمل به احکام اسلام دارد. نتیجه سخن اینکه اگر امروزه در برخی جوامع اسلامی بعضی مشکلات و ناهنجاریهای فرهنگی و اجتماعی دیده می شود ناشی از کنار گذاشته شدن تمام و یا بخشی از احکام نورانی اسلام می باشد. جمهوری آذربایجان از جمله کشورهای اسلامی است که به دلیل فاصله گرفتن دولتمردانش از احکام اسلامی و نیز به دلیل عدم شناخت مردم از اسلام حقیقی بنا به دلایل گوناگون؛ مشکلات زیادی را تحمل می نماید . مصداق بارز مشکلات این کشور در اشغال بودن حدود 20 درصد از خاک جمهوری آذربایجان طی سالهای متوالی گذشته می باشد . چنانچه دولتمردان جمهوری آذربایجان زمینه شناخت اسلام حقیقی برای مسلمانان این کشور را مهیا می نمودند ؛ قطعاً مردم آذربایجان در سایه آموزه های دینی از قبیل غیرت دینی ، شهادت و... سرنوشت دیگری را برای قره باغ و سایر مناطق اشغالی کشورشان رقم می زدند.

ماه رمضان در جمهوری آذربایجان

ماه مبارک رمضان و برخی مناسبت‌های آن از قبیل شبهای قدر و روز جهانی قدس از جمله ایامی است که می توان به طور همزمان به دو موضوع مهم در جمهوری آذربایجان پی برد. این ماه از یک سو علاقه فطری و قلبی مردم آذربایجان به دین اسلام را مشخص می نماید واز سوی دیگر برداشتهای سطحی مسلمانان این جمهوری از برخی احکام اسلامی وعدم شناخت و آگاهی آنان از دیگر تعالیم این دین آسمانی را آشکار می کند .

مردم منطقه ای که امروزه جمهوری آذربایجان نامیده می شود پس از جدایی از ایران؛ سالهای متمادی تحت استیلای تزارها و کمونیستها بودند که سالهای 1918 تا 1920 حائل بین تسلط تزارها و کمونیستها بر این منطقه می باشد با این توضیح که در دو سال فوق حزب مساوات دولتی به ظاهر مستقل در منطقه تاریخی آران بنیان نهاد و نام حکومت خود را از روی برخی مطامع سیاسی و... آذربایجان نامید ؛ مردم این منطقه در زمان استیلای روسها (اعم از تزارها و کمونیستها) سالهای سخت و طاقت فرسای را پشت سر گذاشتند . این مردم بر سر اعتقادات خود چه کشته ها که نداده اند و چه شکنجه هایی که ندیده اند؟! . علیرغم همه مقاومتها و ایستادگی های مردان و زنان مومن این منطقه روسها توانستند تا حدود زیادی اعتقادات دینی مردم را از بین ببرند و احکام اسلامی را یکی پس از دیگری تعطیل نمایند . در سالهای حاکمیت کمونیستها اگرچه دینداران غیرتمند و باتعصب آذربایجان به صورت پنهانی و در خلوت خود با خدایشان به انجام فریضه روزه اهتمام می کردند، ولی از آنجا که مساجد تعطیل بوده و به جای آوردن آداب و آئین‌های دینی هم ممنوعیت داشت، ماه رمضان به فریضه‌ای تعطیل شده مبدل شده بود.

پس از استقلال جمهوری آذربایجان از اتحاد جماهیر شوروی ؛ علیرغم میل باطنی دولتمردان این جمهوری در ادوار مختلف؛ صدها مسجد در روستاها و شهرهای مختلف جمهوری آذربایجان احیا و یا احداث گردیده است که این موضوع زمینه مناسبی برای از انزوا درآوردن و تکریم ماه رمضان به وجود آورده است. امروزه جمع کثیری از مردم جمهوری آذربایجان که در نتیجه سیاست‌های دوران استیلای روسها و نیز سیاست‌های دین زدایی دوران پس از استقلال ؛ با معارف حقیقی اسلام فرسنگها فاصله دارند به دلیل اینکه فریضه روزه را سینه به سینه از نیاکان خود به ارث برده اند با اشتیاق تمام نسبت به انجام آن مبادرت می ورزند لیکن در خصوص شناخت سایر احکام اسلامی از قبیل موضوع حجاب ، نماز ، حج و... با مشکلات زیادی مواجه هستند . اهتمام مردم مسلمان جمهوری آذربایجان در بزرگداشت ماه رمضان علاقه قلبی و فطری آنان به دین اسلام را نشان می دهد لیکن عدم شناخت واقعی اکثر مردم این جمهوری از بسیاری از احکام اسلام ضرورت معرفی اسلام واقعی برای آنان را بیش از پیش مشخص می سازد؛ موضوعی که در کنار جدیت و تلاش مردم جمهوری آذربایجان برای شناخت احکام اسلامی ؛ اقدام عملی همه علما و دانشگاہیان برای شناساندن احکام نورانی اسلام به مردم مسلمان دومین کشور شیعی جهان را مشخص می سازد .

البته در سالهای اخیر مردم مسلمان آذربایجان به ویژه دینداران و مومنین این جمهوری گام‌های بلندی برای شناساندن اسلام حقیقی و زدودن تحریفات و خرافات از دامان پاک و آسمانی دین اسلام برداشته اند لیکن عدم همراهی دولت با آنان ؛ تلاشهای آنان را تا حدودی کمرنگ نموده است . دولتمردان جمهوری آذربایجان با استناد به قانون اساسی این کشور که بر پایه دو اصل لائیسزم و سکولاریسم تدوین شده است به انحاء مختلف بر سر راه گروه‌های اسلامی موانع زیادی ایجاد می نمایند بطوری که اقلیت 5 درصدی سایر ادیان و نیز گروه‌های لائیک از آزادی عمل بیشتری نسبت به اکثریت 95 درصدی مردم آذربایجان برخوردارند .

علیرغم همه آنچه گفته شد ماه رمضان در جمهوری آذربایجان ، وضعیت این جمهوری را با ماههای بعدی سال متفاوت می نماید . در این ماه اکثر رستورانها به حالت تعطیل در می آیند و افرادی که به عنوان خواننده در این رستورانها برنامه موسیقی اجرا می نمایند به احترام ماه مبارک رمضان برنامه های خود را تعطیل می نمایند و حتی برخی از این خواننده ها اعم از زن و مرد خود نیز روزه می گیرند . در این ماه در اکثر مساجد سفره احسان بر پا می گردد؛ به طور کلی مساجد در این ماه از ازدحام بیشتری نسبت به ماه‌های دیگر برخوردار است، به‌ویژه مساجد بزرگ که مسلمانان جمهوری آذربایجان نماز را در این مساجد باشکوه به جماعت بجای می‌آورند. در این ماه علاوه بر مساجد، مقبره برخی امامزادگان نسبت به ماههای قبل زائران بیشتری دارند و در این محله نیز افراد ثروتمند با انجام قربانی و... به نیازمندان کمک می کنند .

استقبال قابل توجه مردم جمهوری آذربایجان از برنامه های شبکه جهانی سحر می تواند دلیل خوبی برای اهتمام مردم مسلمان جمهوری آذربایجان در بزرگداشت ماه مبارک رمضان باشد . سال گذشته خبرگزاری قرآنی ایران(ایکنا) در باکو ، نتیجه نظرسنجی از مردم داخل این کشور پیرامون میزان تماشای برنامه‌های مذهبی ویژه رمضان شبکه سحر را در میان بینندگان تلویزیون در آذربایجان به میزان 42 درصد اعلام نمود که این موضوع حاکی از اشتیاق این مردم برای کسب معارف اسلامی دارد.

در ارتباط با رسانه های جمهوری آذربایجان در ماه مبارک رمضان بایستی اذعان داشت که محتوای بسیاری از برنامه های تلویزیونی جمهوری آذربایجان به گونه ای است که گویا مخاطبان این برنامه ها عموماً افراد بی دین و لائیک هستند . بعضی فیلمها و سریالهای مبتدلی که از شبکه های تلویزیونی جمهوری آذربایجان پخش می گردد گوی سبقت را از شبکه های غربی روده اند که به طور طبیعی پیامدهای منفی اخلاقی و فرهنگی این برنامه ها دامنگیر جوانان مسلمان جمهوری آذربایجان می گردد. به نوشته روزنامه غربگرایی ینی مساوات در اغلب شبکه های تلویزیونی جمهوری آذربایجان نه تنها خبری از برنامه های ویژه ماه مبارک نیست بلکه برخی شبکه ها مانند شبکه آ. ت . و برای لجاجت با مسلمانان در مواقع افطار و سحری صحنه های زشت و مشمئز کننده ای را به نمایش می گذارند .

از جمله موارد قابل تامل اینکه برخی زنان جمهوری آذربایجان که حجاب اسلامی ندارند نیز نسبت به گرفتن روزه اهتمام می ورزند و همچنین افرادی هستند که روزه می گیرند

لیکن نماز بجا نمی‌آوردند؛ این مسائل و موارد شبیه آن به نوبه خود حاکی از علاقه مردم آذربایجان به دین اسلام می‌باشد که متاسفانه به دلایل پیش گفته نتوانسته‌اند احکام اسلامی را به طور دقیق آموزش ببینند.

مطلب دیگر اینکه امسال به دلیل نزدیکی ماه رمضان با زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری آذربایجان دولت این کشور تلاش کرده است با انجام تبلیغاتی در خصوص این ماه آرای مردم دیندار و مومن آذربایجان را به دست آورد. از جمله اقداماتی که دولت باکو برای این منظور انجام داده است نصب تابلوهایی در خصوص فرا رسیدن ماه رمضان در خیابانها و میادین مختلف شهر باکو می‌باشد که این کار برای اولین بار انجام شده است. البته مردم و گروههای دینی باکو حمایت از نامزدی الهام علی اف را به پالایش شبکه های تلویزیونی از برنامه های مبتذل منوط نموده اند که به نظر می‌رسد با توجه به سیطره صهیونیستها بر بسیاری از این شبکه ها این خواسته گروههای دینی حتی برای کوتاه مدت نیز اجابت نگردد.

خلاصه در این ماه اکثر دینداران روزه‌دار آذربایجانی، با توجه به اینکه شیعه دوازده امامی هستند به انجام فرایض دینی می‌پردازند و به دستورالعمل‌های شرعی توجه دارند و در تلاشند آنچه را که شارع مقدس گفته و احکام و آموزه‌های دینی برجای مانده از سیره اهل بیت(ع) موید آنست، عمل کنند.

شبهای قدر و روز جهانی قدس در جمهوری آذربایجان

از مهمترین مناسبت‌هایی که در این ماه قرار دارد شبهای لیالی قدر و نیز روز جهانی قدس می‌باشد. مردم جمهوری آذربایجان در شبهای قدر با اشتیاق زیادی در مساجد و تکایا به احیا و راز و نیاز با معبود خویش می‌پردازند. حسینیه ایرانیان باکو در این شبها مملو از خیل مشتاقان آذری است که برای بهره‌گیری از سخنرانی و مراسم عزاداری در این محل جمع می‌شوند و خیلی اوقات به دلیل محدودیت جا در محوطه بیرونی حسینیه از مراسم احیاء استفاده می‌نمایند. مردم جمهوری بیش از هر زمان دیگری در این ماهها خود را نیازمند معارف قرآنی می‌بینند و از اینکه نمی‌توانند متن اصلی قرآن را بخوانند ابراز تاسف شدید می‌نمایند.

از دیگر مناسبت‌هایی که جلوه‌ای دیگر از عشق و علاقه قلبی مردم جمهوری آذربایجان به دین اسلام را به نمایش می‌گذارد روز جهانی قدس است. این روز گرچه در جمهوری آذربایجان روز کاری است اما جمع کثیری از مردم این کشور در مساجد جمع می‌شوند و با سردادن شعارهای مرگ بر اسرائیل، مرگ بر آمریکا و مرگ بر اشغالگران صهیونیست و ارمنی خواستار اتحاد کل جهان اسلام برای آزاد سازی اراضی اشغالی مسلمانان و قدس شریف می‌شوند.

لازم به توضیح است سال گذشته به رغم ممنوعیت‌های دولتی روز جهانی قدس در جمهوری آذربایجان گسترده‌تر از سالهای قبل برگزار گردید. به گونه‌ای که مردم علاوه بر تجمع در مساجد؛ در شهرک نارداران، خیابان شهدای باکو، مقابل سفارت رژیم صهیونیستی در باکو، قبرستان شهدای باکو و برخی مکانهای دیگر و همچنین در اکثر شهرها و قصبه‌های این جمهوری به راهپیمایی پرداخته و خواستار آزادی قدس شریف شدند.

شبکه‌های تلویزیونی جمهوری آذربایجان مراسم روز جهانی قدس را با سکوت کامل خبری برگزار می‌نمایند این شبکه‌ها که در مواقع دلخواه خود از تجمع گروهکهای چندنفری در مقابل سفارت جمهوری اسلامی ایران گزارشهای طولانی و مصاحبه‌پخش می‌کنند در روز جهانی قدس نه تنها از پوشش خبری تظاهرات میلیونی مردم ایران و سایر کشورهای اسلامی در حمایت از مردم مظلوم فلسطین خودداری می‌نمایند بلکه به تجمعات اعتراض آمیز در مقابل سفارت رژیم صهیونیستی در باکو نیز کاملاً بی‌اعتنایی می‌کنند.

سخن آخر اینکه مردم شیعه جمهوری آذربایجان در این ماه بیش از هر زمانی دیگری آمادگی خود را برای آموزش واقعی آموزه‌های دینی و بازگشت به هویت اصیل ایرانی اسلامی فریاد می‌زنند و با این اقدام خود رسالت همه علمای شیعی و نیز دانشگاہیان را برای کمک معنوی به آنان سنگین‌تر می‌نمایند.